

Інноваційний потенціал регіону: нові підходи до оцінки

Розроблена методика оцінки інноваційного потенціалу регіону, який включає ресурсну і результативні складові, що дозволить формувати обґрунтовану науково-інноваційну політику розвитку регіону. Інноваційний процес запропоновано розглядати за стадіями: генерації, передачі, освоєння та використання знань.

Ключові слова: інноваційний потенціал, інноваційний процес, оцінка, методологічні підходи.

Зміни інноваційного середовища свідчать про необхідність перегляду методів оцінки стану інноваційних процесів у регіонах з метою позиціонування регіону стосовно інших суб'єктів, виявлення динаміки зміни окремих індикаторів і показників, що, зрештою, дозволить визначити пріоритетні напрямки інноваційного розвитку регіону.

Основною проблемою, що виникає при діагностуванні стану інноваційних процесів у регіонах стосовно інших регіонів, є відсутність повної статистичної інформації. Проблема зі статистичною інформацією обумовлена кількома причинами. Становлення статистики інновацій в Україні, що почалося в 1994-1995 рр., відбувалося без чітко сформованої концепції. При цьому зроблений у ряді випадків перехід на міжнародні статистичні стандарти не завжди мав позитивний вплив. При прямому запозиченні міжнародних стандартів не враховувалися відмінності у функціональній і організаційній структурах інноваційної сфери України. До статистики інновацій, що існує на сьогоднішній день, не увійшли цілий ряд аспектів, що характеризують науково-інноваційну діяльність і нових інституційних учасників інноваційного процесу. Перш за все, це стосується комерціалізації інновацій, венчурного фінансування, об'єктів інноваційної інфраструктури (технопарків, інноваційних інкубаторів, центрів трансферу технологій, комерціалізації та інших організаційних форм підтримки інновацій).

Аналіз останніх досліджень показав, що питання оцінки інноваційного стану економіки регіону є досить актуальними: М. А. Козоріз і Т. С. Смовженко [1], О. Б. Денис [2] розглядають питання оцінки інноваційної активності регіону; визначення рівня інноваційної активності регіонів України досліджується в роботі Ю. В. Полякової та І. Г. Бабець [3; 4]; застосування показників наявного і використовуваного потенціалу інноваційного розвитку регіонів наводить у своїй роботі О. Б. Жихор [5]; оцінку інтенсивності розвитку інноваційної діяльності в регіоні, можливості її активізації пропонує Л. В. Пруднікова [6]; П. Т. Бубенко, В. А. Гусев, Г. О. Михайлова [7] розробили методичні підходи до комплексної оцінки ефективності регіональної науково-технічної діяльності; в дисертаційному дослідженні А. Л. Абаєва [8] наводяться і аналізуються показники науково-інноваційної сфери; В. І. Павлов та Ю. М. Корецький [9], В. М. Головатюк і В. П. Соловйов [10; 11], С. М. Ібатулліна та О. У. Ібатуллін [12], В. А. Сергеев, В. В. Скобеєва, К. Е. Баширов [13], Т. М. Данилова та В. А. Грищенко [14] розробили методики, а також методичні підходи до оцінки

інноваційного потенціалу регіону; Б. В. Буркинський, Є. В. Лазарева [15] пропонують методикою оцінки інноваційних характеристик регіону.

Мета статті – систематизувати дослідження вчених щодо розробки методик оцінки інноваційного стану економіки регіонів і розробити авторський підхід щодо оцінки інноваційних процесів з урахуванням становлення економіки знань.

Як приклад позиціонування регіонів на основі економіки знань, ми вперше, порівняно з іншими підходами, пропонуємо оцінювати інноваційний процес регіону за стадіями генерації, передачі, освоєння та використання знань в інноваційному розвитку регіонів. Вважаємо доцільним розрахунок інтегрального інноваційного індексу для визначення рейтингу регіонів України. Інтегральний інноваційний індекс включає як вхідні індикатори (витрати на інновації), так і вихідні, що відображають результативність інновацій.

Наявні підходи до оцінки інноваційного стану економіки регіонів зведені нами в табл. 1 з метою подальшої розробки авторської методики, що дасть змогу визначати напрямки формування інноваційної інфраструктури, вибирати пріоритети науково-інноваційної політики регіону з урахуванням наявних можливостей для інноваційного розвитку.

Ми погоджуємося з В. О. Гусевим [18], що спроможність регіональної економіки в системі «наука – виробництво – ринок», пов'язаній з сферою освіти та фінансово-кредитною сферою, до продукування та розповсюдження інноваційних процесів як базових елементів інноваційної моделі розвитку економіки та вимірів її утвердження може бути охарактеризована *інноваційним потенціалом*.

Інноваційний потенціал, за визначенням автора, являє собою динамічну й адитивну багатовимірну (переважно якісну) характеристику економічної одиниці, складовими якої є науково-технічний, виробничо-технологічний, ресурсний (акумуляує усі види ресурсів, залучення яких необхідне для реалізації інноваційного процесу), кадровий потенціали, задіяні в інноваційних процесах, а також включає потенційну місткість ринку споживання інноваційного продукту й інституційну спроможність держави до стимулювання та підтримки розвитку інноваційних процесів [18]. Ми вважаємо, що це досить емне визначення автора, воно включає інфраструктурне забезпечення інноваційних процесів, відображене в стимулюванні і підтримці інноваційного розвитку і ринкову направленість інноваційних процесів регіону.

Необхідно зазначити, що об'єктами регіональної інноваційної політики виступають інноваційний потенціал регіону в плані його посилення та ефективного використання, інноваційні процеси в регіональній економіці і відповідно задіяні в їх реалізації об'єкти (інноваційні програми, проекти, інтелектуальні продукти тощо), ресурси підтримки цих процесів, сегменти сфер їх перебігу (науково-технологічної, виробничої та сфери споживання). На наш погляд, до сфер перебігу необхідно включити стадію трансферу технологій

$$S_i = \frac{1}{2} \sin \frac{360^\circ}{K-1} \left[\sum_{j=1}^{k-1} A_{ij} \cdot A_{ij+1} + A_{i1} \cdot A_{ik} \right].$$

Аналіз літературних джерел із досліджуваного питання дає змогу здійснити групування різних точок зору за такими ознаками інноваційних процесів регіону:

- 1) виділення ключових показників, які характеризують рівень наукової, інноваційної (або науково-інноваційної) діяльності регіону;
- 2) аналіз на основі окремих показників або на основі інтегрального індексу чи інноваційного потенціалу;

Таблиця 1

Методичні підходи до оцінки інноваційного стану економіки регіону*

Автор	Суть методики	Переваги	Недоліки
Головатюк В. М., Соловйов В. П.	Оцінка інноваційного потенціалу регіону на основі 28 показників. Інноваційний потенціал як рейтинг регіонів за ранговими індексами.	Виділені складові: матеріально-технічна, кадрова, інформаційна, фінансова, винахідницька, раціоналізаторська, інноваторська	Не пов'язані зі стадіями інноваційного процесу
Козоріз М. А., Смोजенко Т. С.	Оцінка інноваційної активності регіону. Як інтегральний показник ефективності використано функцію Харрінгтона. На основі 6 показників.	Аналіз системи освоєння знань	Недостатній аналіз системи генерації знань
Козоріз М. А., Денис О. Б.	Оцінка інноваційності розвитку економіки регіону на основі 10 показників, компонентна структура включає 30 показників.	Введені показники кадрового забезпечення науки	Не розглядається інтегральний показник
Бубенко П. Т., Гусев В. О., Михайлова Г. О.	Комплексна оцінка ефективності регіональної науково-технічної діяльності. Перехід до безрозмірних координат по відношенню до середнього значення по Україні. Визначення рейтингу на основі 7 показників за формулою: $R_i = \sqrt{\sum_{j=1}^n k_j \cdot x_{ij}^2}$	Оцінка першої стадії інноваційного процесу – створення знань, використання результативних показників (валова додана вартість)	Відсутні показники витрат на науку, оціненість наукових робіт, кадрові показники кількості студентів, аспірантів.
Павлов В. І., Корельський Ю. М.	Оцінка інноваційного потенціалу регіону на основі багатofакторного аналізу, інноваційної привабливості – на основі методу стандартизації. На основі десяти показників і інтегрального показника.	Розподіл регіонів на групи	Охоплені не всі стадії інноваційного процесу, не виділені м. Київ, м. Севастополь.

Продовження табл. 1

Автор	Суть методики	Переваги	Недоліки
Буркинський Б. В., Лазарєва Є. В.	Механізм оцінки інноваційних характеристик заснований на трирівневій системі оцінок: стану, рівня, індикаторів реагування. Інтегральний показник оцінки інноваційного потенціалу регіону розраховують як середньозважений відносний оцінок потенціалу кожної j -ої складової інноваційного потенціалу. На основі показників кадрового, науково-дослідницького, ринкового, матеріально-технічного, інтелектуального, інформаційного, фінансового потенціалів.	Виявлення диспропорцій, оцінка їх масштабів і стратегічних напрямків активізації інноваційної діяльності регіону	Не пов'язані зі статистикою інноваційного процесу; деякі показники не відслідковуються статистикою
Полякова Ю. В., Бабель І. Г.	Визначення рівня інноваційної активності регіонів для визначення основних напрямків формування регіональних інноваційних систем. На основі 8 показників.	Кластерний аналіз областей	Неповний набір показників – відсутній кадровий потенціал науки
Головаток В. М.	Структуризація інноваційного потенціалу на основі 20 показників.	Складові: кадрова, інвестиційна, результативна	Не пов'язані зі статистикою інноваційного процесу
Гусєв В. О.	Аналіз інноваційної діяльності регіону на основі 8 показників.	В основному результативні показники, стадія використання знань	Не відображена стадія генерації знань
Жихор О. Б.	Використання показників наявного і використовуваного потенціалу інноваційного розвитку регіонів. Наявний потенціал включає: індекси інтелектуального капіталу, забезпеченості кадрами, фінансової забезпеченості, інноваційної інфраструктури, матеріально-технічного оснащення; використовуваній – охоплення підприємств інноваційною діяльністю, розподіл видів продукції та нових технологій, фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємств. Інтегральний індекс визначено як добуток наявного і використовуваного потенціалів, резерв – як їх різниця. Оцінка потенціалів здійснена за формулою:	Оцінка резерву потенціалу інноваційного розвитку регіону	Стандартизація показників по відношенню до максимального. Різниця інтегрального індексу м. Київ – Хмельницька область в 3253 рази.

$$S_i = \frac{1}{2} \sin \frac{360^\circ}{K-1} \left[\sum_{j=1}^{k-1} A_{i,j} \cdot A_{i,j+1} + A_{i,1} \cdot A_{i,k} \right]$$

Продовження табл. 1

Автор	Суть методики	Переваги	Недоліки
Пруднікова Л. В	Методика оцінки стану науково-інноваційної діяльності регіону з урахуванням порогових значень, встановлених на основі зарубіжного досвіду і середнього рівня Республіки Білорусь. Побудована секторна діаграма. На основі 14 показників.	Поділ регіонів на інноваційні і не інноваційні. Секторна діаграма – наглядність.	Не повністю охоплені аналізом всі складові інноваційного процесу
Ібатуліна С. М., Ібатулін О. І.	Оцінка інноваційного потенціалу республіки Башкортостан. Експертні оцінки і метод аналізу ієрархій. На основі 10 показників.	Шляхи підвищення при реалізації цільової інноваційної програми регіону на 2008–2010 рр.	Необхідно враховувати екологічний чинник
Сергєєв В. А., Скобєєва В. В., Баширов К. Е.	Для розрахунку інноваційного потенціалу регіону пропонують п'ять блоків індикативних показників: кадровий, науковий, техніко-технологічний, фінансовий, результативний. На основі 17 показників.	Конкретизація напрямків інноваційної політики регіону	Наукова складова відображає кадрову
Абаєв А. Л.	Аналіз показників науково-інноваційної сфери, виконаний за кожним показником окремо. На основі п'яти показників.	Виявлення диспропорцій, оцінка їх масштабів	Відсутність інтегральних показників; немає результативних; недостатній набір показників
Максимов Ю. М., Мітяков С. М., Мітякова О. І., Федосєєва Т. О.	Оцінка рівня розвитку регіонів на основі сьомі показників. Базові – середні по Росії.	Порівняльний і динамічний аналіз різних показників, моделей, типів економічних систем.	Застосовані показники соціально-економічного розвитку регіонів

* Склад автор на основі [1-17].

- 3) розрахунок рейтингу регіону;
- 4) поділ на кластери.

Таким чином, розмаїття методологічних підходів, що існують у науковій літературі щодо проблеми оцінювання та вимірювання рівня інноваційного розвитку регіону, викликало необхідність розроблення відповідного авторського підходу до оцінки інноваційних процесів. Підсумовуючи вищенаведене, зазначимо, що жодна із методик не дає можливості в повному обсязі об'єктивно оцінити рівень інноваційних процесів у регіоні.

У розроблених методиках існує ряд недоліків, які ми вважаємо за можливе усунути:

- не завжди показники систематизовані в групи;
- не пов'язані зі стадіями інноваційного процесу;
- не врахований інфраструктурний фактор у показниках оцінки;
- не завжди відображають прив'язку до населення території;
- не завжди зводяться в інтегральний індекс.

Для формування напрямів підвищення інноваційного потенціалу регіонів держави необхідно розробити методіку, яка б дозволила врахувати позитивні моменти розглянутих методичних підходів до оцінки їх інноваційного розвитку. Ми вважаємо, що величина інноваційного потенціалу є важливим параметром, який дозволить оцінити масштаби інноваційних процесів, які відбуваються в будь-якій виробничо-господарській системі, незалежно від величини, рівня складності, галузевої належності і напрямків розвитку.

Щодо показників оцінки результативності інноваційних процесів, то в період переходу до суспільства, заснованого на знаннях, у найбільш розвинутих країнах і в окремих високотехнологічних фірмах для кількісної оцінки результативності науки й ефективності інноваційної системи починають використовувати нову систему показників. В її основі – зіставлення показників, які характеризують вхід і вихід інноваційної системи і її внутрішню структуру [19]. За даними досліджень російських учених, для кількісної результативності науки слід використовувати показники, що характеризують вхід інноваційної системи (витрати на НДДКР, чисельність персоналу, зайнятого дослідженнями і розробками) і її вихід (кількість зареєстрованих заявок на патенти, обсяг інноваційної продукції).

При оцінці інноваційного стану економіки регіону ми використали кількісні методи. Інтегральна оцінка виконується за допомогою індексного методу розрахунку. Система показників, що характеризують інноваційний процес у регіоні, наведена в табл. 2. Для розрахунку вихідні значення показників агрегуються з метою приведення різних одиниць виміру до порівняльного виду шляхом співвідношення із кількістю населення регіону.

Оцінку інтегрального інноваційного індексу виконуємо поетапно:

1. Функціональна декомпозиція інтегрального інноваційного індексу (на складові).

2. Введення гнучкої системи показників оцінки інноваційного індексу: вибір тільки тих показників, ріст яких стимулює ріст інноваційної активності системи регіону; абсолютні показники в натуральних або вартісних вимірах, відносні показники.

3. Використання нормування показників, в тому числі різної розмірності. Нормування показників (відображення інформації про кожного із них на відрізок [0; 1]). Для нормування показників пропонуємо використати степеневу функцію:

Показники для оцінки інноваційного потенціалу регіону

Стадії	Показники
Генерація знань	<ul style="list-style-type: none"> – чисельність фахівців, що виконують наукові та науково-технічні роботи, осіб на 10000 населення регіону; – чисельність докторів та кандидатів наук, зайнятих в економіці України, осіб на 10000 населення; – чисельність докторантів та аспірантів, що виконують НДДКР, осіб на 10000 населення; – підготовка та підвищення кваліфікації кадрів, осіб на 10000 населення; – чисельність студентів вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації у розрахунку осіб на 10000 населення; – винахідницька активність працівників, зайнятих в економіці, осіб на 10000 населення; – внутрішні поточні витрати на наукові та науково-технічні роботи, виконані власними силами наукових організацій, тис. грн. на 10000 населення; – основні засоби організацій, які займаються науково-технічною діяльністю, млн. грн. на 10000 населення.
Передача знань	<ul style="list-style-type: none"> – чисельність організацій, які виконують наукові та науково-технічні роботи, одиниць на 10000 населення; – кількість виконуваних наукових та науково-технічних робіт, одиниць на 10000 населення; – кількість підприємств, що виконували роботи зі створення і використання об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій, одиниць на 10000 населення; – обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами наукових організацій, тис. грн. на 10000 населення; – кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, одиниць на 10000 населення.
Освоєння знань	<ul style="list-style-type: none"> – загальний обсяг витрат за напрямками інноваційної діяльності, тис. грн. на 10000 населення; – впроваджено нових технологічних процесів на промислових підприємствах, процесів на 10000 населення; – освоєно виробництво інноваційних видів продукції на промислових підприємствах, найменувань на 10000 населення; – використано раціоналізаторських пропозицій, найменувань на 10000 населення.
Використання знань	<ul style="list-style-type: none"> – обсяг реалізованої інноваційної продукції, тис. грн. на 10000 населення; – реалізація інноваційної продукції за межі України, тис. грн. на 10000 населення; – подано заявок на видачу охоронних документів до державного департаменту інтелектуальної власності України, одиниць на 10000 населення.

$$z = 2^{-a/b}, \quad (1)$$

де z – параметр після оцінки;

a – відповідний показник інноваційного процесу;

b – еталонне значення показника інноваційного процесу.

4. Динамічна модель – показник b в формулі (1) представляє значення показника в попередній (або базовий) період для визначення динаміки розвитку інноваційного процесу. Порівняльна модель – показник b вибираємо як середнє

значення показника групи об'єктів (регіони). Основна мета – порівняння ступеня інноваційного розвитку економічної системи з іншими системами, позиціонування (визначення рейтингу) досліджуваного об'єкта.

5. Визначення показників інноваційного індикатора за кожною підсистемою економіки знань за формулою:

$$I_i = \sum_{j=1}^m \frac{z_{ij}}{m}, \quad (2)$$

де z_{ij} – j -й показник i -ої складової інноваційного індикатора, визначений відповідно третього етапу;

m – число показників у складі даної підсистеми інноваційного індексу.

6. Підсумковий інноваційний індекс регіону розраховується як середня оцінка всіх індикаторів:

$$SII = \frac{\sum_{i=1}^n I_i}{n}, \quad (3)$$

де n – кількість підсистем, що входять в SII (в нашому випадку 4).

7. Оцінка інноваційного потенціалу проводиться на основі інноваційного індексу (табл. 3):

$$In = 1 - SII \quad (4)$$

Таким чином, усі показники входять в індекс з однаковими вагами. Запропонована методика оцінки інноваційних процесів на основі індексів, одержаних згортанням первинних показників, має свої переваги порівняно з іншими методиками. До плюсів можна віднести можливість оцінки складових інноваційного процесу, повніший перелік використаних аналітичних показників. Крім того, інноваційний потенціал дозволяє виявити диспропорції в інноваційному розвитку територіальних утворень, оскільки оцінюється набір як вхідних, так і вихідних індикаторів. Позитивом інноваційного потенціалу є також входження в нього як результату інноваційного процесу не лише «інноваційного випуску», але і його непрямих характеристик впливу на економіку в цілому (наприклад, зайнятість у сфері винахідництва).

В той же час шкала не має обмежень, оскільки її аналітичні можливості розраховані на статистичні дослідження – зіставлення між регіонами в рамках одного року, а також на динамічні дослідження – порівняння показників регіону протягом певного періоду часу. За допомогою динамічного індексу регіону можна виявити довгострокові тенденції в інноваційному розвитку або зробити прогноз, а також визначити, чому одні регіони успішніші в створенні інновацій, ніж інші.

Конкурентоспроможність економіки регіону значною мірою визначається рівнем її інноваційного розвитку. Саме тому проблеми виміру, вибору методів і індикаторів оцінки сьогоdnішнього стану економіки регіону актуальні, як первинний етап у визначенні пріоритетів його розвитку.

Забезпечення та підвищення інноваційної активності регіонів країни неможливе без комплексних аналітичних досліджень умов та результатів функціонування суб'єктів інноваційних процесів. Завданням такої оцінки

Таблиця 3

Інноваційний потенціал та рейтинг регіонів України*

Регіони	2000		2005		2006		2007		2008		2009	
	0,485	18	0,548	10	0,515	10	0,517	14	0,452	18	0,423	20
АР Крим	0,485	18	0,548	10	0,515	10	0,517	14	0,452	18	0,423	20
Вінницька	0,495	15	0,328	24	0,357	23	0,555	8	0,387	21	0,426	19
Волинська	0,492	16	0,295	27	0,342	24	0,352	25	0,412	20	0,329	24
Дніпропетровська	0,628	3	0,620	4	0,620	4	0,609	4	0,600	5	0,590	7
Донецька	0,622	4	0,608	5	0,601	6	0,582	6	0,601	4	0,581	9
Житомирська	0,490	17	0,385	20	0,364	22	0,378	22	0,351	24	0,308	26
Закарпатська	0,384	24	0,344	22	0,378	21	0,355	24	0,300	26	0,420	21
Запорізька	0,615	5	0,622	3	0,629	3	0,624	3	0,629	3	0,610	3
Івано-Франківська	0,429	20	0,520	11	0,487	14	0,555	10	0,554	7	0,606	4
Київська	0,522	12	0,453	15	0,485	15	0,532	11	0,513	9	0,513	14
Кіровоградська	0,242	27	0,444	17	0,513	11	0,528	13	0,466	17	0,517	13
Луганська	0,533	11	0,505	13	0,510	12	0,529	12	0,545	8	0,511	15
Львівська	0,556	10	0,513	12	0,494	13	0,586	5	0,492	12	0,583	8
Миколаївська	0,571	7	0,577	7	0,558	9	0,414	21	0,496	11	0,594	6
Одеська	0,309	26	0,582	6	0,611	5	0,507	15	0,429	19	0,402	23
Полтавська	0,570	8	0,572	9	0,575	8	0,559	9	0,485	14	0,559	10
Рівненська	0,366	25	0,322	26	0,264	26	0,299	26	0,337	25	0,316	25
Сумська	0,601	6	0,570	8	0,590	7	0,575	7	0,594	6	0,601	5
Тернопільська	0,393	23	0,331	23	0,212	27	0,417	20	0,502	10	0,504	16
Харківська	0,748	2	0,748	2	0,746	2	0,741	2	0,743	2	0,785	2
Херсонська	0,512	14	0,490	14	0,477	16	0,476	18	0,485	15	0,532	11
Хмельницька	0,409	22	0,324	25	0,271	25	0,259	27	0,252	27	0,267	27
Черкаська	0,477	19	0,364	21	0,401	19	0,473	19	0,382	22	0,457	18
Чернівецька	0,513	13	0,413	18	0,406	18	0,484	17	0,476	16	0,520	12
Чернігівська	0,558	9	0,453	16	0,459	17	0,490	16	0,486	13	0,492	17
м. Київ	0,782	1	0,859	1	0,857	1	0,855	1	0,846	1	0,823	1
м. Севастополь	0,418	21	0,408	19	0,379	20	0,362	23	0,359	23	0,418	22

*Розрахунок автора (жирним вказані найнижчі потенціали).

є формування підґрунтя для вибору напрямів забезпечення та підвищення інноваційної активності регіону, визначення узагальнених індикаторів для кількісної оцінки динаміки і основних тенденцій інфраструктурного забезпечення інноваційних процесів.

Така оцінка необхідна різним учасникам інноваційного процесу, а саме: винахідникам, менеджерам, підприємцям, інвесторам, органам влади регіону.

Список використаних джерел

1. Управління інноваційними процесами в регіонах : [монографія] / НАН України. Інститут регіональних досліджень ; Львівський банківський інститут НБУ ; за наук. ред. М. А. Козоріз, Т. С. Смовженко. – Львів : ЛБІ, 2006. – 263 с.
2. Козоріз М. Аналіз та оцінка інноваційності розвитку економіки регіонів / М. Козоріз, О. Денис // Регіональна економіка. – 2006. – №4. – С. 29-40.
3. Полякова Ю. Перспективи участі регіонів України у формуванні національної інноваційної системи в умовах глобалізації / Ю. Полякова, І. Бабець // Регіональна економіка. – 2006. – №3. – С. 96-102.
4. Бабець І. Г. Перспективи інноваційного розвитку прикордонних регіонів України в контексті Європейської інтеграції / І. Г. Бабець // Проблеми і перспективи інноваційного розвитку економіки : [Сб. матеріалів XII Межд. научно-практ. конф., г. Скадовск, 12-15 сентября 2007 г.]. – К. : СПД Цудзиневич Т.И., 2008. – С. 552-554.
5. Жихор О. Б. Потенціал інноваційного розвитку регіонів України та його резерви / О. Б. Жихор // Вісник Львівської державної фінансової академії. – 2009. – №16. – С. 100-110.
6. Прудникова Л. В. Оценка состояния инновационной сферы региона / Л. В. Прудникова // Актуальные вопросы развития инновационной деятельности» : [материалы XIII Межд. научно-практ. конференции 12-16 мая 2008 г.]. – Алушта–Симферополь : Минэконом АРК, 2008. – С.112-116.
7. Бубенко П. Т. Регіональна науково-технічна система: проблеми управління та визначення ефективності / П. Т. Бубенко, В. А. Гусев, Г. О. Михайлова // Проблеми і перспективи інноваційного розвитку економіки : [материалы X межд. научно-практ. конф. по инновационной деятельности]. – Киев–Симферополь–Алушта : ЧП «Фактор», 2005. – С. 137-141.
8. Абаев А. Л. Организационно-экономический механизм научно-инновационной политики на региональном уровне : автореф. дисс. на соискание ученой степени д.э.н. / А. Л. Абаев. – М., 2008. – 52 с.
9. Павлов В. І. Інноваційний потенціал регіону: діагностика та реалізація / В. І. Павлов, Ю. М. Корецький. – Луцьк : Надстир'я, 2004. – 244 с.
10. Головатюк В. М. Теоретико-методичні аспекти вимірювання інноваційного потенціалу / В. М. Головатюк, В. П. Соловійов // Проблеми науки. – 2008. – №11. – С. 17-24.
11. Головатюк В. М. Питання структурованості показників інноваційного потенціалу / В. М. Головатюк // Проблеми і перспективи інноваційного розвитку економіки в контексті преодолення мирового фінансового кризисна : [материалы XIV Межд. научно-практ. конф. по инновационной деятельности, 14-19 сентября 2009 г., г. Алушта]. – Киев–Симферополь–Алушта : ФЛП Бражникова Н.А., 2009. – С. 19-24.

12. Ибатуллина С. М. Управление инновационным потенциалом республики Башкортостан / С. М. Ибатуллина, О. У. Ибатуллин // Инновации. – 2008. – №1(111). – С. 104-107.
13. Сергеев В. А. Оценка и анализ инновационного потенциала Ульяновской области / В. А. Сергеев, В. В. Скобеева, К. Э. Баширов // Инновации. – 2008. – №1(111). – С. 93-98.
14. Данилова Т. Н. Подходы к оценке инновационного потенциала региона / Т. Н. Данилова, В. А. Грищенко // Региональная экономика: теория и практика. – 2007. – №5(44). – С. 43-49.
15. Буркинський Б. В. Інноваційна стратегія у соціально-економічному розвитку регіону / Б. В. Буркинський, Є. В. Лазарева. – Одеса : ІПРЕЕД НАН України, 2007. – 140 с.
16. Быкова А. А. Проблемы позиционирования региона в новой экономике / А. А. Быкова, М. А. Молодчик // Инновации. – №1(99). – 2007. – С. 66-72.
17. Максимов Ю. Инновационное развитие системы: оценка инновационного потенциала / Ю. Максимов, С. Митяков, О. Митякова, Т. Федосеева // Инновации. – 2006. – №6(93). – С.53-56.
18. Гусев В. Державна інноваційна політика: регіональний аспект / В. Гусев // Управління сучасним містом. – 2003. – №7-9(11). – С. 100-114.
19. Євтушенко В. М. Оцінювання ефективності інноваційної сфери та інноваційної компоненти в діяльності наукових організацій / В. М. Євтушенко // Науково-технічна інформація. – 2009. – №2. – С. 22–27.

Рудь Н. Т. Инновационный потенциал региона: новые подходы к оценке.

Разработана методика оценки инновационного потенциала региона, включающего ресурсную и результативную составляющие, что позволяет формировать обоснованную научно-инновационную политику региона. Инновационный процесс предложено рассматривать по стадиям: генерации, передачи, освоения и использования знаний. Ключевые слова: инновационный потенциал, инновационный процесс, оценка, методологические подходы.

Rud N. T. Innovative Capacity of a Region: New Approaches to Estimation.

The methodology of regional innovative capacity estimation that includes resource and result constituents is elaborated. This methodology enables forming of the well-grounded scientific and innovative policy of regional development. Innovative process is proposed to be considered according to the following subsystems: generation, transfer, absorption and application of knowledge. Key words: innovative capacity, innovative process, estimation, methodological approaches.

Надійшло 05.07.2011 р.